

## SPIS TREŚCI

|                           |          |
|---------------------------|----------|
| <b>Wprowadzenie .....</b> | <b>7</b> |
|---------------------------|----------|

### ***Sytuacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych na rynku pracy***

|                                                                                                                                                                                                    |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>1. Aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością w opiniach osób niepełnosprawnych pochodzących z terenów wiejskich województwa lubelskiego i pracodawców – prezentacja wyników badań .....</b> | <b>11</b>  |
| Dorota Tomczyszyn, Józef Bergier, Elżbieta Szczygielska, Przemysław Matusiak<br>- Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej                                            |            |
| <b>2. Psychospołeczne aspekty funkcjonowania zawodowego osób z niepełnosprawnością.....</b>                                                                                                        | <b>52</b>  |
| Janusz Kirenko, Ewa Sarzyńska-Mazurek   Uniwersytet Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie                                                                                                          |            |
| <b>3. Postawy pracodawców wobec osób niepełnosprawnych na przykładzie województwa podlaskiego .....</b>                                                                                            | <b>70</b>  |
| Małgorzata Bilewicz, Marta Kluczyk - Uniwersytet w Białymstoku                                                                                                                                     |            |
| <b>4. Sytuacja osób z wadą słuchu na otwartym rynku pracy.....</b>                                                                                                                                 | <b>86</b>  |
| Agnieszka Sakowicz-Boboryko, Dorota Wyrzykowska - Uniwersytet w Białymstoku                                                                                                                        |            |
| <b>5. Problemy poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych .....</b>                                                                                                                         | <b>101</b> |
| Daria Becker-Pestka - Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni                                                                                                                                          |            |
| <b>6. Warsztaty Terapii Zajęciowej – próbą przygotowania osób niepełnosprawnych do życia w społeczeństwie i podjęcia pracy zawodowej, komunikat z badań .....</b>                                  | <b>113</b> |
| Stanisława Nazaruk - Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej                                                                                                         |            |
| <b>7. Przeciwwskazania do wykonywania zawodów przez osoby niepełnosprawne .....</b>                                                                                                                | <b>122</b> |
| Gertruda Wieczorek - Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie                                                                                                                                     |            |
| <b>8. Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych w oczach praktyka .....</b>                                                                                                                        | <b>135</b> |
| Paweł Iwaniuk                                                                                                                                                                                      |            |

### ***Szanse i bariery aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych***

|                                                                                         |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>9. Rola ekonomii społecznej w aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych .....</b> | <b>143</b> |
| Marta Komorska - Uniwersytet Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie                      |            |

|                                                                                                                                                                |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>10. Aktywizacja zawodowa i zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami na współczesnym rynku pracy – wybrane uwarunkowania i rozwiązania praktyczne</b> ..... | <b>151</b> |
| Bernadeta Szczupal – Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie                                                                      |            |
| <b>11. Aktywizacja społeczna i zawodowa absolwentów Zespołu Szkół Specjalnych im. UNICEF w Rzeszowie</b> .....                                                 | <b>170</b> |
| Katarzyna Błaszczuk – Uniwersytet Rzeszowski                                                                                                                   |            |
| <b>12. Wartość pracy w życiu osób niepełnosprawnych</b> .....                                                                                                  | <b>182</b> |
| Beata Wołosz – Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej                                                                           |            |
| <b>13. Nadzieje na sukces studentów niepełnosprawnych</b> .....                                                                                                | <b>195</b> |
| Dorota Otapowicz, Piotr Chlebowski, Wioletta Zdanuczyk – Uniwersytet w Białymstoku                                                                             |            |
| <b>14. Czynniki warunkujące powodzenie szkolne z j. polskiego i matematyki uczniów z zespołem Downa</b> .....                                                  | <b>210</b> |
| Bartłomiej Skowroński – Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie                                                                                 |            |
| <b>15. Wybrane instrumenty sprzyjające utrzymaniu aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami</b> .....                                                  | <b>230</b> |
| Maria Agnieszka Paszkowicz – Uniwersytet Zielonogórski                                                                                                         |            |
| <b>16. Aktywizowanie zawodowe osób z niepełnosprawnościami intelektualną w warsztatach terapii zajęciowej</b> .....                                            | <b>245</b> |
| Iwona Konieczna – Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie                                                                         |            |
| <b>17. Struktura czynników odporności na stres osób niepełnosprawnych podejmujących systematyczną aktywność ruchową</b> .....                                  | <b>252</b> |
| Mieczysław Bytniewski – Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej                                                                  |            |
| <b>18. Społeczna odpowiedzialność biznesu a aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych</b> .....                                                                | <b>263</b> |
| Witold Ratajczyk, Dominika Sznajder-Puchalska – Uniwersytet Łódzki                                                                                             |            |

### ***Rola rodziny, organizacji i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych***

|                                                                                                                                              |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>19. Dążenia rodziców do aktywizacji zawodowej dzieci z niepełnosprawnościami – lęk o przyszłość</b> .....                                 | <b>277</b> |
| Agnieszka Konieczna – Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie                                                   |            |
| <b>20. Rola organizacji pozarządowych w przeciwdziałaniu społecznej izolacji osób niepełnosprawnych (z uwzględnieniem rynku pracy)</b> ..... | <b>283</b> |
| Agnieszka Pieniążek – Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyśle                                                                |            |

|                                                                                                                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>21. Działalność instytucji pozarządowych na rzecz wspierania aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych</b> .....                                     | 295 |
| Agnieszka Sakowicz – Boboryko, Dorota Wyrzykowska - Uniwersytet w Białymstoku                                                                             |     |
| <b>22. O istocie religijności osób niepełnosprawnych</b> .....                                                                                            | 309 |
| Wiesław Romanowicz - Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej                                                                |     |
| <b>23. Kompetencja komunikacyjna osób niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym a możliwości życia we współczesnym społeczeństwie</b> ..... | 319 |
| Barbara Pietrzak – Szymańska - Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie                                                      |     |
| <b>24. Miasto wobec niepełnosprawności na przykładzie Białej Podlaskiej</b> .....                                                                         | 338 |
| Sandra Tur - Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej                                                                        |     |
| <b>25. Człowiek niepełnosprawny – problem czy wyzwanie dla biblioteki</b> .....                                                                           | 345 |
| Marzena Dziolak, Dorota M. Paszkiewicz – Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej                                            |     |

### ***Znaczenie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych***

|                                                                                                                                                                                                       |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>26. Aktywność edukacyjna i społeczno – zawodowa osób niepełnosprawnych w świecie rzeczywistym i wirtualnym</b> .....                                                                               | 355 |
| Józef Bednarek – Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie                                                                                                                 |     |
| <b>27. Telepraca jako elastyczna forma zatrudnienia osób z niepełnosprawnością</b> ..                                                                                                                 | 371 |
| Dorota Tomczyszyn - Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej                                                                                                             |     |
| <b>28. Patologie społeczne w cyberprzestrzeni a funkcjonowanie osób niepełnosprawnych</b> .....                                                                                                       | 385 |
| Anna Andrzejewska – Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie                                                                                                              |     |
| <b>29. Technologie informacyjne szansą na integrację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych</b> .....                                                                                            | 399 |
| Beata Janeczko - Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II, Wydział w Stalowej Woli                                                                                                            |     |
| <b>30. Reklamy społeczne związane z integracją i aktywnością zawodową osób niepełnosprawnych jako przykład komunikacji wizualnej</b> .....                                                            | 408 |
| Wojciech Wądołowski – Uniwersytet w Białymstoku, Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej                                                                                |     |
| <b>31. Technologie informatyczne w aktywizacji osób wykluczonych na przykładzie programu „Zintegrowani z e-społeczeństwem”. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w mieście Biała Podlaska</b> ..... | 417 |
| Dawid Błaszczak, Olga Filipiak – Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej                                                                                                |     |

## ***Transformacja postaw w postrzeganiu osób niepełnosprawnych a ich sytuacja zawodowa***

- 32. Stereotypy i uprzedzenia a aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych ... 429**  
 Maria Chodkowska - Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Marii Curie - Skłodowskiej  
 w Lublinie
- 33. Psychologiczne mechanizmy kształtowania się postaw wobec osób  
Niepełnosprawnych ..... 447**  
 Andrzej Sękowski - Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Państwowa Szkoła  
 Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.
- 34. Stereotypy a niepełnosprawność ..... 455**  
 Joanna Truszkowska - Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
- 35. Działalność Rzecznika ds. Studentów Niepełnosprawnych na przykładzie  
Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku ..... 468**  
 Jan R. Kalinowski - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku
- 36. Analiza doświadczeń w zmianie nastawień i postaw osób  
niepełnosprawnych z utrwalonym obrazem poczucia krzywdy ..... 477**  
 Piotr Chlebowski, Dorota Otapowicz - Uniwersytet w Białymstoku
- 37. Postawy pracodawców wobec osób niepełnosprawnych na przykładzie  
województwa podlaskiego ..... 491**  
 Małgorzata Bilewicz, Marta Kluczyk - Uniwersytet w Białymstoku
- 38. Niepełnosprawni w oczach pozostałej części społeczeństwa polskiego ..... 501**  
 Barbara Baran - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka w Sanoku
- 39. Normalny vs nienormalny w dyskursie antropologicznym ..... 511**  
 Adam Szafrąński - Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

